

Noninvaziv Mekanik Ventilasyon

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Dilek Özcengiz

Yoğun Bakım Uzmanı
Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD-
Adana

Prof. Dr. Hülya Sungurtekin

Yoğun Bakım Uzmanı
Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD-
Denizli

Antonio M. Esquinas M.D; PhD,

Fellow College Chest Physician (FCCP). International Fellow
American Association Respiratory Care.
Intensive Care Unit
Hospital Morales Meseguer
Murcia, Spain

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

© Copyright 2018

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-81614-3-6

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Kitap Adı

Noninvaziv Mekanik Ventilasyon

Sayfa ve Kapak Düzenleme

Rahime DİLMEN

Editörler

Prof. Dr. Dilek ÖZCENGİZ
Prof. Dr. Hülya SUNGURTEKİN
Antonio M. Esquinas M.D; PhD

Baskı ve Cilt

Özyurt Matbaacılık
Yayıncı Sertifika No: 25465

DOI

10.37609/akya.2025

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşurmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İçindekiler

BÖLÜM 1	
Anatomik Yapılar ve Fizyolojisi	1
BÖLÜM 2	
Kalp Akciğer Etkileşimleri	9
BÖLÜM 3	
Noninvaziv Mekanik Ventilasyon Devre ve Ara Yüzleri, Burun Yastıklı Maskeler	17
BÖLÜM 4	
Non-İnvaziv Mekanik Ventilasyonda Ekipman Arayüzler: Maske ve Helmet	25
BÖLÜM 5	
Ekshalasyon Portu ve Arayüzler	41
BÖLÜM 6	
Solunum Devreleri	51
BÖLÜM 7	
Yüksek Akımlı Nazal Kanül Oksijen Tedavisi: Cihaz ve Uygulama Prensipleri	55
BÖLÜM 8	
Yüksek Akımlı Nazal Kanül Oksijen Tedavisi: Fizyolojik Etkiler ve Klinikte Kullanımı.....	59
BÖLÜM 9	
Yoğun Bakım Ventilatörleri: Teori ve Teknoloji.....	69
BÖLÜM 10	
Ev Tipi Ventilatörlerin Yazılımı ve Kaçak Kompanzasyonu.....	77
BÖLÜM 11	
Negatif Basınçlı Ventilasyon.....	85

BÖLÜM 12	
Sürekli Pozitif Hava Yolu Basıncı CPAP	89
BÖLÜM 13	
Bifazik Pozitif Havayolu Basıncı (BİPAP).....	95
BÖLÜM 14	
Neurally Adjusted Ventilator Assist (NAVA).....	103
BÖLÜM 15	
Ortalama Volüm Garantili Basınç Desteği (AVAPS: Average Volume-Assured Pressure Support)	109
BÖLÜM 16	
Back-Up Solunum Sayısı Ayarları.....	117
BÖLÜM 17	
Oksimetre Teknolojisi ve Noninvaziv Ventilasyonda Kullanımı.....	121
BÖLÜM 18	
Kapnografi: NİV İçin Teknoloji ve Uygulamalar.....	131
BÖLÜM 19	
Noninvaziv Ventilasyonun Değerlendirilmesinde Yeni Tanı Yöntemleri: Akciğer ve Diyafram Ultrasonografisi.....	145
BÖLÜM 20	
Noninvaziv Mekanik Ventilasyonda Nemlendirme	157
BÖLÜM 21	
NIMV ile AEROSOL Tedavi, Teknik Belirleyiciler ve Klinik Kanıtlar	165
BÖLÜM 22	
Solunum Yolu Temizleme Teknolojisi. Mekanik İnsüflasyon ve Eksüflasyon	
BÖLÜM 23	
Solunum Fizyoterapisi ve Pulmoner Rehabilitasyon	185
BÖLÜM 24	
Beslenme.....	189
BÖLÜM 25	
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı Alevlenmesinde Noninvaziv Mekanik Ventilasyon	199

BÖLÜM 26	
Akut Astım Atağında Noninvaziv Mekanik Ventilasyon.....	207
BÖLÜM 27	
Nöromüsküler Bozukluklar ve Göğüs Duvarı Hastalıkları.....	215
BÖLÜM 28	
Nöromüsküler Bozukluklar ve Göğüs Duvarı Hastalıkları.....	223
BÖLÜM 29	
Miyastenik Krizlerde Noninvaziv Ventilasyon.....	233
BÖLÜM 30	
Göğüs Duvarı Deformitelerinde Noninvaziv Mekanik Ventilasyon.....	237
BÖLÜM 31	
Noninvaziv Mekanik Ventilasyon ve Pulmoner Fibrozis-İdiyopatik Fibrozis ...	247
BÖLÜM 32	
Kalp Yetmezliğinde Noninvaziv Mekanik Ventilasyon.....	255
BÖLÜM 33	
Obstrüktif Uyku Apnesi Sendromu (OSAS).....	265
BÖLÜM 34	
Obezite Hipoventilasyon Sendromu (OHS).....	275
BÖLÜM 35	
KOAH – OSAS Overlap Sendromu.....	285
BÖLÜM 36	
Kronik Respiratuvar Yetmezlik Hastalarında Uzun Dönem Noninvaziv Ventilasyon.....	293
BÖLÜM 37	
Tele-monitörizasyon.....	307
BÖLÜM 38	
Akut Kardiyojenik Pulmoner Ödem Tedavisinde Noninvaziv Mekanik Ventilasyon.....	315
BÖLÜM 39	
Akut Respiratuvar Distres Sendromunda Noninvaziv Mekanik Ventilasyon	325

BÖLÜM 40	
Toplum Kökenli Pnömonide Noninvaziv Ventilasyon	331
BÖLÜM 41	
Atektazide Noninvaziv Mekanik Ventilasyon.....	337
BÖLÜM 42	
Zor Entübasyonda Noninvaziv Mekanik Ventilasyon.....	343
BÖLÜM 43	
Zehirlenmelerde Noninvaziv Mekanik Ventilasyon	349
BÖLÜM 44	
Künt Göğüs Travmasında Noninvazif Mekanik Ventilasyon.....	355
BÖLÜM 45	
İmmüsuprese (Kanser ve Hematoloji) Hastalarda Noninvaziv Ventilasyon....	363
BÖLÜM 46	
İntraoperatif Noninvaziv Mekanik Ventilasyon	371
BÖLÜM 47	
Perioperatif Noninvaziv Mekanik Ventilasyon Uygulamaları.....	379
BÖLÜM 48	
Kardiyovasküler Cerrahi Sonrasında Noninvaziv Mechanical Ventilation.....	389
BÖLÜM 49	
Torasik Cerrahi ve Noninvaziv Mekanik Ventilasyon.....	395
BÖLÜM 50	
Abdominal Cerrahi Sonrası NİMV Uygulamaları	409
BÖLÜM 51	
Ortopedik Cerrahi Sonrası Noninvaziv Mekanik Ventilasyon	417
BÖLÜM 52	
Ekstübasyon Sonrası Noninvaziv Mekanik Ventilasyon.....	423
BÖLÜM 53	
Uzamış ve Zor Weaning'de Noninvaziv Mekanik Ventilasyon	427
BÖLÜM 54	
Noninvaziv Mekanik Ventilasyon Hastane Organizasyonları.....	443

BÖLÜM 55

Yoğun Bakım Ünitesi Dışında Noninvaziv Ventilasyon..... 451

BÖLÜM 56

Noninvaziv Mekanik Ventilasyon Eğitim ve Öğretim 463

BÖLÜM 57

Hastane Kaynaklarının Kullanımı ve Ekonomik Maliyet..... 471

BÖLÜM 58

Noninvaziv Mekanik Ventilasyon ve Yaşam Kalitesi..... 479

BÖLÜM 59

Noninvaziv Mekanik Ventilasyon ve Etik..... 487

İndeks 499

Önsöz

Yoğun bakım bilginin ve teknolojinin çok hızla büyüdüğü bir alan. Tıpta invaziv alanlar yerini invaziv olmayan alanlara bırakmakta. Noninvaziv mekanik ventilasyon, yoğun bakımda hepimizin sıklıkla kullandığı bir teknik. Aslında sadece yoğun bakımcıların değil, neredeyse tüm hekimlerin kullanmak zorunda olduğu bir yöntem. Elinizdeki kitap tüm hekimlere kolay okunacak bir kaynak olarak planlandı.

Her kitap gibi bu kitabın da bir öyküsü var. Noninvaziv mekanik ventilasyon birçok dilde yazıldı. Türkçe ve orijinal kaynak olarak yazılması Dr. Antonio Esquinas'ın fikriydi. Sonra da yine imece usulü gündeme geldi. Böylece elinizdeki kitap iletişim çağının teknolojik avantajları ile oluştu. Çalışkan ve bilimsel üretim yapma isteği ile dolu meslektaşlarımızın kısa sürede elbirliği ile oluşturduğu bu kitabın yararlı olması dileklerimizle...Saygılarımızla...

Dilek Özcengiz
Hülya Sungurtekin
Antonio Esquinas

Kısaltmalar

AC/VT : Assist controlled-volume targeted - Volüm hedefli asiste kontrollü ventilasyon

AHI : Apne-Hipopne İndeksi

AHSY : Akut Hiperkapnik Solunum Yetmezliği

AKG : Arteriyel Kan Gazı

AKPÖ : Akut Kardiyolo-Pulmoner Ödem

AKY : Akut Kalp Yetmezliği

ALI : Akut Akciğer Hasarı

ALS : Amiyotrofik lateral skleroz

AMA : Amerikan tıp birliği

APAP : Otomatik pozitif hava yolu basıncı

ARDS : Akut respiratuar distress sendromu

ARF : Akut solunum yetmezliği

ASA : American Society of Anesthesiology

ASY : Akut solunum yetmezliği

ATS : Amerikan Toraks Derneği

AVAPS : Average volume-assured pressure support - Ortalama volüm garantili basınç desteği

AYBÜ : Ara Yoğun Bakım Ünitesi

BAT : Bilateral Akciğer Transplantasyonu

BIPAP : Bifazik Pozitif Havayolu Basıncı

BIPAP-S : Bilevel positive airway pressure-spontaneous - İki seviyeli pozitif havayolu basıncı-spontan

BIPAP-ST : Bilevel positive airway pressure-spontaneous/timed - İki seviyeli pozitif havayolu basıncı-ST)

BiPAP : Bilevel positive airway pressure - İki seviyeli pozitif havayolu basıncı

BNP : B-tip Natriüretik Peptid

BPAP : Bilevel pozitif havayolu basıncı

BTS : British Thoracic Society Standards of Care Comitte

BURR : Back-up respiratory rate - Back-up solunum sayısı

Chronic Respiratory Questionnaire:

CRQ : Kronik Solunum Hastalıklarını Değerlendirme Anketi

CMO : Yalnızca konfor ölçütü

CO₂ : Karbondioksit

COPD Assesment Test: CAT : Kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAHA) değerlendirme testi

CPAP : Sürekli Pozitif Havayolu Basıncı

CQ : Kardiyak output

DEF-KY : Düşük Ejeksiyon Fraksiyonlu Kalp Yetmezliği

DHA : Docosahexaenoik asit

DMD : Duchenne müsküler distrofi

DNI : Entübe etmeyin

DSÖ : Dünya Sağlık Örgütü

EAdi : Diyafragmanın Elektriksel Aktivitesi

EF : Ejeksiyon Fraksiyonu

EOL : Yaşam sonu

EPA : Eicosapentenoik asit

EPAP : Ekspiratuar Pozitif Havayolu Basıncı

- ESC** : European Society of Cardiology
- ESPEN** : European Society for Clinical Nutrition and Metabolism
- ETE** : Endotrakeal entübasyon
- FEV1** : Zorlu ekspiratuvar volüm
- FiO₂** : Fraksiyone oksijen basıncı
- FRC** : Fonksiyonel rezidüel kapasite
- FRK** : Fonksiyonel Rezidüel Kapasite
- FKV** : Zorlu Vital Kapasite
- HCO₃** : Bikarbonat
- HFNC** : High flow nazal kanül
- HFNOT** : Yüksek Akımlı Nazal Oksijen Tedavisi,
- IPAP** : İspiratuvar Pozitif Havayolu Basıncı
- IPF** : İdiopatik pulmoner fibrozis
- IVAPS** : Intelligent volume assured pressure support - Akıllı volüm garantili basınç desteği
- İMV** : İnvaziv Mekanik Ventilasyon
- İPAP** : İspiratuvar pozitif hava yolu basıncı
- İVA** : İdeal vücut ağırlığı
- KB** : Kronik bronşit
- KOAH** : Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı
- KPB** : Kardiopulmoner by pass
- LCI** : Lung clearance indeks
- Maugeri Foundation Respiratory Failure Questionnaire: MRF-28** : Maugeri solunum yetmezliği anketi
- MD** : Miyotonik distrofi
- MEP** : Ortalama ekspiratuvar basınç
- MI-E** : Mekanik insüflasyon-eksüflasyon
- MIP** : Ortalama inspiratuvar basınç
- MOS** : Medical Outcome Study
- MS** : Medulla spinalis
- MSS** : Merkezi sinir sistemi
- MV** : Mekanik ventilasyon
- MVV** : Maksimum Solunum Kapasitesi
- NICE** : National Institute for Health and Care Excellence
- NIMV** : Noninvaziv Mekanik Solunum
- NIPPV** : Noninvaziv Pozitif Basıncılı Solunum
- NIV** : Noninvaziv Ventilasyon
- NİMV** : Noninvaziv Mekanik Ventilasyon
- NİV** : Noninvaziv Ventilasyon
- NMH** : Nöromusküler hastalık
- Nottingham Health Profile: NHP** : Nottingham Sağlık Ölçeği
- NREM** : Non rapid eye movement - Hızlı olmayan göz hareketleri
- NRS 2002** : Nutritional risk screening 2002
- NT-proBNP** : N- terminal pro-B tip Natriüretik Peptid
- O₂** : Oksijen
- OHS** : Obezite hiperventilasyon sendromu
- OSA** : Obstrüktif uyku apnesi
- OSAS** : Obstrüktif uyku apnesi sendromu
- Oto-PEEP veya PEEPi** : Ekspirasyon sonunda alveollerde kalan hava nedeniyle oluşan basınç
- OUAS** : Obstrüktif Uyku Apne Sendromu
- P[A-a]O₂** : Alveolo-arteriyel Oksijen Basınç Gradienti
- PaCO₂** : Parsiyel karbondioksit basıncı
- PaO₂/FiO₂** : Parsiyel arteriyel oksijen basıncının, inspire edilen oksijen fraksiyonuna oranı

PAP : Positive airway pressure

PCF : Tepe öksürük akımı

Pdi : Transdiyafragmatik Basınç Değeri

PEB : Pozitif ekspiratuvar pressure

PEEP : Ekspirasyon Sonu Pozitif Basınç

pH : Hidrojen iyonu konsantrasyonu

pO₂ : Parsiyel Oksijen Basıncı

POSY : Postoperatif Solunum Yetmezliği

PPS : Post-polio sendromu

PPV : Pozitif basınçlı ventilasyon

PS : Pressure support - Basınç desteği

PSG : Polisomnografi

PSV : Basınç Destekli Ventilasyon

Pulmonary Functional Status and Dyspnea Questionnaire: PFSDQ-M : Pulmoner fonksiyonel durum ve dispne anketi

PVR : Pulmoner vasküler rezistans

REM : Rapid eye movement - Hızlı göz hareketleri

RKÇ : Randomize Kontrollü Çalışma

RV : Sağ ventrikül

SaO₂ : Oksijen Saturasyonu

SAPSII : Basitleştirilmiş akut fizyoloji skoru

SHS : Santral hipoventilasyon sendromu

SIRS : Sistemik inflamatuvar yanıt sendromu,

Sickness Impact Profile: SIP : Hastalık Etki Ölçeği

SKH : Spinal kord hasarı

SS : Solunum sayısı

SSD : Spontan Solunum Denemesi

St. George Respiratory Questionnaire:

SGRQ : Saint George Solunum Anketi

Survey Of Quality Of Life In

Respiratory Diseases: QoL-RIO :

Solunum hastalıklarında yaşam kalitesi anketi

TAT : Tıbbi acil timi

TKP : Toplum kökenli pnömoni

Trigger : Hasta tarafından tetiklenen respiratuvar döngüler

TV : Tidal volüm

USOT : Uzun süreli oksijen tedavisi

VC : Vital kapasite

VCPPV : Volüm döngülü pozitif basınçlı ventilasyon

VD/VT : Ölü Boşluk Tidal Volüm Oranı

VK : Vital kapasite

VKİ : Vücut kütle indeksi

VT : Tidal Volüm

YBÜ : Yoğun Bakım Ünitesi

Yazarlar

Prof. Dr. Gülbin AYGENCEL

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı Yoğun Bakım Bilim Dalı Öğretim Üyesi, Ankara

Prof. Dr. Nur BAYKARA

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Kocaeli

Prof. Dr. Handan BİRBIÇER

Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Mersin

Prof. Dr. İsmail CİNEL

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yoğun Bakım Bilim Dalı, İstanbul

Prof. Dr. Ahmet COŞAR

Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara

Prof. Dr. Levent DALAR

İstanbul Bilim Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul

Prof. Dr. Oktay DEMİRKIRAN

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, İstanbul

Prof. Dr. Aliye ESMAOĞLU

Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kayseri

Prof. Dr. Süleyman GANİDAĞLI

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Gaziantep

Prof. Dr. Ferda Ş. KAHVECİ

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Bursa

Prof. Dr. Lale KARABIYIK

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı Yoğun Bakım Bilim Dalı Başkanı, Ankara

Prof. Dr. Akın KAYA

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

Prof. Dr. Handan İNÖNÜ KÖSEOĞLU

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Tokat

Prof. Dr. İbrahim KURT

Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Aydın

Prof. Dr. Hafize ÖKSÜZ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Kahramanmaraş

Prof. Dr. Davut ÖZBAĞ

İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Malatya

Prof. Dr. Dilek ÖZCENGİZ

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Adana

Prof. Dr. Onur ÖZLÜ

*TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon
Anabilim Dalı, Ankara*

Prof. Dr. Simay SERİN

*Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Denizli*

Prof. Dr. Hülya SUNGURTEKİN

*Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Denizli*

Prof. Dr. Levent YAMANEL

*Güllhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Ankara*

Doç. Dr. Belgin AKAN

*SBÜ Ankara Numune Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Yoğun Bakım Kliniği, Ankara*

Doç. Dr. Aydın ÇİLEDAĞ

*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs
Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara*

Doç. Dr. Ender GEDİK

*Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anesteziyoloji Anabilim Dalı, Yoğun Bakım
Bilim Dalı, Ankara*

Doç. Dr. Derya GÖKÇINAR

*Ankara Numune Sağlık Uygulama ve
Araştırma Merkezi, Yoğun Bakım Kliniği,
Ankara*

Doç. Dr. Ersel GÜLEÇ

*Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Adana*

Doç. Dr. Dilek KAZANCI

*SUAM TYİH Anesteziyoloji ve Reanimasyon
Eğitim Görevlisi, Yoğun Bakım Kliniği,
Ankara*

Doç. Dr. Banu KILIÇASLAN

*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Ankara*

Doç. Dr. Işıl KÖSE GÜLDOĞAN

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tepecik Eğitim
Araştırma Hastanesi Anestezi Yoğun Bakım
Kliniği, İzmir*

Doç. Dr. Almıla Gülsün PAMUK

*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Ankara*

Doç. Dr. Hilal SAZAK

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara
Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs
Cerrahisi SUAM, Anesteziyoloji ve
Reanimasyon Kliniği, Ankara*

Doç. Dr. Nimet ŞENOĞLU

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tepecik Eğitim
Araştırma Hastanesi Anestezi Yoğun Bakım
Kliniği, İzmir*

Doç. Dr. Yakup TOMAK

*Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı Yoğun Bakım Bilim Dalı, Sakarya*

Doç. Dr. Mehtap TUNÇ

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara
Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs
Cerrahisi SUAM, Anesteziyoloji ve
Reanimasyon Kliniği, Ankara*

Doç. Dr. Sema TURAN

*Türkiye Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Yoğun Bakım Kliniği, Ankara*

**Dr. Öğr. Üyesi İsmail Hakkı
AKBUDAK**

*Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı Yoğun Bakım Bilim Dalı, Denizli*

Dr. Öğr. Üyesi Burak AYAN

*İstanbul Bilim Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, İstanbul*

**Dr. Öğr. Üyesi Hilmi
DEMİRKIRAN**

*Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Van*

Dr. Öğr. Üyesi Berna DUMAN

*İstanbul Bilim Üniversitesi Tıp Fakültesi
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul*

Dr. Öğr. Üyesi Başar ERDİVANLI

*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp
Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon
Anabilim Dalı, Rize*

Dr. Öğr. Üyesi Onur PALABIYIK

*Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Sakarya*

**Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Cemal
PAZARLI**

*Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Tokat*

Dr. Öğr. Üyesi Barış M. POYRAZ

*TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim
Dalı, Ankara*

Dr. Öğr. Üyesi Arzu Esen TEKELİ

*Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Van*

Dr. Öğr. Üyesi Berna KAYA UĞUR

*Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Gaziantep*

**Dr. Öğr. Üyesi İlknur SÜDİYE
YORULMAZ**

*Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anesteziyoloji ve Yoğunbakım Anabilim
Dalı, Düzce*

**Dr. Öğr. Üyesi Hilmi Erdem
SÜMBÜL**

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Adana Sağlık
Uygulama ve Araştırma Merkezi, İç
Hastalıkları Kliniği, Adana*

Uzm. Dr. Devrim SÖĞÜT AKDAĞ

*Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Adana*

**Uzm. Dr. Didem SÖZÜTEK
AKKOYUN**

*Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Yoğun
Bakım Bilim Dalı, Adana*

Uzm. Dr. Kaniye AYDIN

*Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yoğun
Bakım Bilim Dalı, Adana*

Uzm. Dr. İlhan BAHAR

*Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi
Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesi Dahili
Yoğun Bakım, İZMİR*

**Uzm. Dr. Burcu SAYAN
BARBAROS**

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tepecik Eğitim
Araştırma Hastanesi Anestezi Yoğun Bakım
Kliniği, İzmir*

Uzm. Dr. Süha BOZBAY

*Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Yoğun
Bakım Bilim Dalı, İstanbul*

Uzm. Dr. Burcu ACAR ÇİNLETİ

*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Suat Seren
Eğitim Araştırma Hastanesi Yoğun Bakım
Kliniği, İzmir*

Uzm. Dr. Hayriye CANKAR DAL

Türkiye Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Yoğun Bakım Kliniği, Ankara

Uzm. Dr. Çilem Bayındır DİCLE

SUAM TYİH Yoğun Bakım Kliniği, Yandal Öğretim Görevlisi, Ankara

Uzm. Dr. Hakan DOĞAN

Pamukkale Üniversitesi Anestezi Yoğun Bakım Kliniği, Denizli

Uzm. Dr. Dursun ELMAS

S.B.Ü. Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dahili Yoğun Bakım Ünitesi, Konya

Uzm. Dr. Murat ERDOĞAN

Adana Şehir ve Araştırma Hastanesi İç Hastalıkları ve Yoğun Bakım Kliniği, Adana

Uzm. Dr. Hüseyin Avni FINDIKLI

Adıyaman Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adıyaman

Uzm. Dr. Kamil İNCİ

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Yoğun Bakım Yan Dal Eğitim Programı, Ankara

Uzm. Dr. Arzu KARAVELİ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği, Antalya

Uzm. Dr. Umut Sabri KASAPOĞLU

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yoğun Bakım Bilim Dalı, İstanbul

Uzm. Dr. Pınar KÜÇÜKDEMİRCİ KAYA

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Bursa

Uzm. Dr. Esra Sultan KARABULUT KEKLİK

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, İstanbul

Uzm. Dr. Özlem ÖZKAN KUŞCU

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Yoğun Bakım Bilim Dalı, Adana

Uzm. Dr. Levent ÖZDEMİR

Bayburt Devlet Hastanesi, Bayburt

Uzm. Dr. Derya SAGBAN

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, İstanbul

Uzm. Dr. Ayşe Nur SOYTÜRK

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Bursa

Uzm. Dr. Elzem ŞEN

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Gaziantep

Uzm. Dr. İrem AKIN ŞEN

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Denizli

Uzm. Dr. İrem ŞERİFOĞLU

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

Uzm. Dr. Zühal ÖZER ŞİMŞEK

Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kayseri

Uzm. Dr. Gürhan TAŞKIN

Güllhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara

Uzm. Dr. Cevdet YARDIMCI

N. Fazıl Şehir Hastanesi, Kahramanmaraş

**Uzm. Dr. Pakize ÖZÇİFTÇİ
YILMAZ**

*Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Aydın*

Dr. Seda Banu AKINCI

*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Ankara*

Dr. Necla DERELİ

*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Ankara*

Dr. Mehmet Burak EŞKİN

*Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Ankara*

Dr. Bilge Banu TAŞDEMİR

*Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim
Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Aydın*